

BIJLAGE 2: Wederhoorreacties op IVD-conceptrapportage **Onderzoek naar de agendapunten van de Agenda voor Veiligheid**

Inzagepartij	Hst / paragraaf / regelnummer	Te corrigeren tekst (eerste...laatste woord)	Tekstvoorstel	Argumentatie / onderbouwing van uw reactie	wel/niet overgenomen	Reactie IVD
DV	bevindingen en conclusies, 2e para, pag 2	De ABCDEF 2022 en 2023 draagt de DO's zelfs expliciet op om per maatregel te rapporteren over de voortgang en het effect daarvan	..en het effect daarvan weglaten. Aanvullen met: het effect van voltooide maatregelen zou moeten worden vastgesteld door vervolgonderzoek of een audit.	De DO'n wordt opgedragen te rapporteren over de maatregelen zoals afgesproken in de nul-meting. Na volledige realisatie moet een effectmeting worden gedaan dmv nader onderzoek of een audit (definitief rapport AvV, nov 2021).	niet overgenomen	In de ABCDEF 2022 (p. 36) staat: "Bij de afweging van deze maatregelen is aangegeven op welke wijze de voortgang wordt gemonitord en het effect wordt gemeten. U wordt verzocht conform de beschreven wijze per maatregel te rapporteren." Hieruit maakt de IVD op dat de DO's volgens de beschreven wijze uit het rapport van de Agenda voor Veiligheid dienen te rapporteren over de voortgang en het effect van de maatregel. De IVD behoudt de huidige bewoording omdat de ABCDEF 2022 dit expliciet voorschrijft.
DV	brief, bevindingen en conclusies, 3e para, pag 2	..en moet bijsturen waar nodig..	..en moet de agendapunten voor veiligheid actueel houden door de doelen van de AvV jaarlijks te actualiseren in het VC. Het monitoren en bijsturen op de realisatie van de maatregelen gebeurt door tussenkomst van de CDS.	Er is onderscheid gemaakt in de agenda-functie (actueel houden beleid, beleidssturing) en de monitor functie (zorgen dat de afgesproken maatregelen worden gerealiseerd).	niet overgenomen	Het BBD vermeldt het volgende (opgenomen in de brief): "De taak van monitoring en regie legt zich toe op het uitvoeren van tussentijdse effectmetingen om na te gaan of beleidsdoelen/taken/opdrachten worden gerealiseerd en aan wet- en regelgeving wordt voldaan. Waar nodig dient proactief te worden bijgestuurd, prioriteiten gesteld of opdrachten en beleidsdoelen bijgesteld." (Den Haag, 2021). P. 15. (...) "Indien nodig wordt bijgestuurd. Dit kan zijn op het beleid zelf (door DGB) of op de uitvoering ervan (door CDS of SG)." (Den Haag, 2021). P. 39. In het rapport van de Agenda voor Veiligheid staat daarnaast het volgende: "Het monitoren en bijsturen gebeurt door tussenkomst van de CDS. (...) Daarnaast voert de Directie Veiligheid regie over de Agenda voor Veiligheid. De Agenda voor Veiligheid vervult een agenda-functie voor het veiligheidsbeleid." Op basis van deze citaten concludeert de IVD dat de DV vanuit de rol als 'regievoerder' zowel verantwoordelijk is voor monitoring als bijsturing, maar dat dit enerzijds op beleidsmatig niveau plaatsvindt (door DV) en anderzijds op uitvoerend niveau (door tussenkomst van de CDS).
DV	brief, bevindingen en conclusies, 3e para, pag 2	... maar deze zijn niet aangeleverd	..maar er zijn geen documenten waaruit blijkt dat is bijgestuurd op de agendapunten in de periode tot en met 2024.	Terecht wordt signaleerd dat er geen beleidsmatige sturing is geweest op de AvV, de jaarlijkse bijstelling is uitgebleven. De PRV en de kabinetsreactiej zijn de eerste documenten sinds 2021 waarin wordt aangekondigd dat het beleidskader veiligheid wordt herzien (eind 2026).	wel overgenomen	

DV	brief, bevindingen en conclusies, 3e para, pag 2	hoewel de monitoring inzichtelijk was, hierop nauwelijks bijsturing volgde	hoewel er door de DO's op verschillende wijzen werd teruggekoppeld over de realisatie van de maatregelen, volgde er tot 2025 geen bijsturing op de agendapunten van de Agenda voor Veiligheid.	Doorvoeren van onderscheid tussen agenda-functie en monitoring van de uitvoering van maatregelen.	Deels overgenomen	Het BBD vermeldt het volgende (opgenomen in de brief): "De taak van monitoring en regie legt zich toe op het uitvoeren van tussentijdse effectmetingen om na te gaan of beleidsdoelen/taken/opdrachten worden gerealiseerd en aan wet- en regelgeving wordt voldaan. Waar nodig dient proactief te worden bijgestuurd, prioriteiten gesteld of opdrachten en beleidsdoelen bijgesteld." (Den Haag, 2021). P. 15. (...) "Indien nodig wordt bijgestuurd. Dit kan zijn op het beleid zelf (door DGB) of op de uitvoering ervan (door CDS of SG)." (Den Haag, 2021). P. 39. In het rapport van de Agenda voor Veiligheid staat daarnaast het volgende: "Het monitoren en bijsturen gebeurt door tussenkomst van de CDS. (...) Daarnaast voert de Directie Veiligheid regie over de Agenda voor Veiligheid. De Agenda voor Veiligheid vervult een agenda-functie voor het veiligheidsbeleid." Op basis van deze citaten concludeert de IVD dat de DV vanuit de rol als 'regievoerder' zowel verantwoordelijk is voor monitoring als bijsturing, maar dat dit enerzijds op beleidsmatig niveau plaatsvindt (door DV) en anderzijds op uitvoerend niveau (door tussenkomst van de CDS).
DV	brief, bevindingen en conclusies, 5e para, pag 3	..maar niet direct zijn gekoppeld aan de AvV	..maar niet direct zijn gekoppeld aan de maatregelen die via de AvV werden gefinancierd.	De DO's hebben eigen plannen gemaakt (opdracht CDS) gericht op de agendapunten. Met de toekenning van 16,3 miljoen eind 2021 zijn alleen rapportage afspraken gemaakt over de maatregelen waaraan geld werd toegekend.	wel overgenomen	
DV	bijlage 3, punt 1 a, pag 5	Deze vereisen komen niet overeen met de agenda voor Veiligheid	Omdat de agendapunten nog niet in maatregelen waren uitgewerkt begin 2021 kon er nog niet gerapporteerd worden over de concrete voortgang.	De AvV is pas eind 2021 van geld voorzien. De ambitie van CDS om dit in de VJN 2021 van budget te voorzien werd niet gerealiseerd. Wel lagen er in oktober 2020 al plannen van de DO'n, waarin de agendapunten moesten worden uitgewerkt.	niet overgenomen	Het klopt dat de DO's nog niet op de maatregelen konden rapporteren omdat zij voor de realisatie daarvan pas eind 2021 geld kregen. Feit blijft dat in de ABCDEF 2021 wel uitvraag werd gedaan naar de Agenda voor Veiligheid, en dat de vereisten waarover gerapporteerd moest worden onder dit kopje niet gaan over de Agenda voor Veiligheid. Uit de MR's blijkt ook dat de DO's rapporteren over die onderwerpen die niet over de Agenda voor Veiligheid gaan, maar wel onder het kopje van de 'Agenda voor Veiligheid' vallen. Dit vertroebeld het beeld van de Agenda voor Veiligheid.
DV	bijlage 3, punt 1b, pag 5	... in tegenstelling tot in de ABCDEF 2021...	...nu de maatregelen eind 2021 waren vastgesteld...	Zie vorige opmerking. Er is een logische verklaring voor dat in 2021 nog niet expliciet kon worden gerapporteerd.	niet overgenomen	Het is inderdaad logisch dat er in 2021 nog niet expliciet kon worden gerapporteerd conform de beschreven wijze per maatregel uit de Agenda voor Veiligheid. De IVD probeert hier echter duidelijk te maken dat er een verschil bestaat in hoe expliciet de opdracht aan de DO's werd uitgezet om te rapporteren over de Agenda voor Veiligheid.

DV	bijlage 3, punt 2, pag 5	Het Veiligheidscomité stuurt op de Agenda voor Veiligheid	Het Veiligheidscomité stuurde initieel op de Agenda voor Veiligheid.	Het VC is anders gaan opereren. Is nu de BR-V, waarin de SG met de DO's praat over veiligheidsdilemma's. Het monitoren van de voortgang van maatregelen (O-toevoegen) werd aan de CDS/DAOG overgelaten (Ketenoverleg). Het bijsturen op de agendapunten zelf is in de periode tot 2025 niet opgepakt.	wel overgenomen	
DV	bijlage 4, pag 7	...van de maatregelen uit het Plan ...	van de vier nog resterende maatregelen uit het Plan ....	Om het pVA Veiligheid te kunnen afsluiten zijn de vier maatregelen uit dat PVA meegenomen in de AvV. Dit is expliciet aangegeven.	wel overgenomen	
DAOG/AV	brief, pagina 3 en bijlage pagina 6, eerste alinea	...leidde de input uit het Veiligheidscomite enkel in 2021 (...) en de DO's.		Hier lijkt sprake van een onjuiste constatering: AGDEF 2024-2029: "Bijdrage DO'n aan veiligheid-, integriteit-, milieubeleid en compliance. Defensie zorgt voor de veiligheid en gezondheid van de werknemers in alle aspecten die met het werk te maken hebben. De basis daarvoor is de wettelijke zorgplicht die Defensie als werkgever heeft en het voldoen aan wet- en regelgeving met aanvullend daarop een gedegen proces van (integraal) risicomanagement. <b>2022/298</b> DO'n voltooiën de op hen van toepassing zijnde maatregelen uit de Agenda voor Veiligheid. Daarnaast maken DO'n de effecten van deze maatregelen inzichtelijk conform het rapport AvV (BS2021024927)". En "Defensie ontwikkelt, actualiseert en verbetert integraal risicomanagement. <b>2022/303</b> COMMIT en DOSCO dragen het programma IRM de door het programma gedefinieerde IT-producten volgens de in het programma gedefinieerde tijdlijn (BS2023011650). <b>2023/28</b> DO'en dragen bij aan de implementatie van IRM defensiebreed door middel van capaciteit, middelen, kennis en ervaring.	wel overgenomen	
DAOG/AV	bijlage, pagina 5, onder c	Uit de ABCDEF blijkt dat er helemaal geen rapportage verplichtingen meer zijn voor het onderwerp 'veiligheid' in de MR's.		Hier lijkt sprake van een onjuiste constatering. Bijlage J verwoordt de rapportageverplichting voor het onderwerp veiligheid.	wel overgenomen	
DAOG/AV	brief, pagina 3	In de jaren daarna (...)bijgestuurd		De AGDEF's (die vanaf 2024 van opzet is veranderd) geven daar wellicht geen blijk van. Ter informatie en mogelijk nuancering: (1) de middelen voor de maatregel versterken veiligheidsorganisatie middelen waren op enig ingezet. Vulling is echter een blijvend zorgpunt gebleven, maar onderdeel van de reguliere bedrijfsvoering van de DO'n. (2) IRM is een nog lopend programma dat via Bedrijfsvoering (immers integraal en niet alleen niet veiligheidsdomein) wordt gemonitord door een stuurgroep.	wel overgenomen	